

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Trondheim, 02.04.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2017/4137

Saksbehandler:
Egil Roll

Oversendelse av tilråding om opprettelse av Rauerfjorden marine verneområde og Teineholmen naturreservat i Viken fylke

Vern av områdene Rauerfjorden og Teineholmen vil bidra til representativ bevaring av natur. Områdene har begrenset betydning for kommersielt fiske. Rauerfjorden er viktig for friluftsliv og rekreasjon, med stor trafikk av fritidsbåter. Ytre deler av verneforslaget for Rauerfjorden overlapper med en del av et større skyte- og øvingsfelt i Ytre Oslofjord. Gjennomføring av vern som foreslått vurderes å få små konsekvenser for andre interesser. Det ligger til rette for at forvaltningsmyndigheten for de to foreslåtte verneområdene tilbys Ytre Hvaler nasjonalparkstyre.

Miljødirektoratet viser til tildelingsbrevet for 2020, og oversender tilråding om opprettelse av Rauerfjorden marine verneområde og Teineholmen naturreservat med hjemmel i naturmangfoldloven, henholdsvis § 39 og § 37.

Verneverdier, oppfyllelse av nasjonale mål og internasjonale forpliktelser

Rauerfjorden og Teineholmen har naturverdier som gjør at gjennomføring av vern vil bidra til å oppfylle nasjonale og internasjonale mål om vern, jf. det nasjonale målet og Aichi-mål 11. Vern av områdene vil også bidra til oppfyllelse av FNs bærekraftsmål, herunder mål 14. Rauerfjorden omfatter et variert område med spesielle fysiske forhold og et verdifullt biologisk mangfold i form av bl.a. skjøre, bunnlevende organismer. Området har naturverdier som bidrar til målet om representativ bevaring, ved at det sammen med øvrige anbefalte områder vil gi en rimelig god dekning i Norges kystområder og territorialfarvann med hensyn på representativitet. Det foreslåtte Teineholmen naturreservat utgjør en viktig hekkelokalitet for sjøfugl, bl.a. for arter med sterk tilbakegang.

Verneplanprosessen

Saksbehandlingen har fulgt reglene i naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen.

Klima- og miljødepartementet ga oppdrag om oppstart av planarbeidet for Rauerfjorden 28.03.14 og Miljødirektoratet ga oppdrag til Fylkesmannen 11.04.2014.

Oppstart av planarbeidet ble annonsert i Fredrikstad Blad 17.01.15. Det ble utarbeidet et plankart til oppstartmeldingen. Plandokumenter og kart ble lagt ut på Fylkesmannens hjemmesider.

Det er avholdt møter med Fiskeridirektoratet og lokale fiskere. Det ble satt en frist til 01.03.15 for merknader til planarbeidet. Teineholmen var inkludert i området som det ble meldt oppstart for. Dette er senere skilt ut som eget forslag om opprettelse av naturreservat. Prosessen for dette området er integrert i prosessen med det marine verneområdet.

Fylkesmannen hadde møte med Fiskeridirektoratet region Sør og Østfold fiskerlag 29.10.14. Der ble det enighet om grenser for området og rammer for vernet. Senere har fiskerne blitt orientert om planene i andre møter, senest 16.02.18.

Forslaget ble sendt til faglig gjennomgang i Miljødirektoratet 04.09.17 med tilbakemelding 05.12.17 og klarsignal til å sende forslaget om Rauerfjorden marine verneområde og Teineholmen naturreservat på høring med noen mindre justeringer. Dette omfattet også et alternativ med forslag om vern av områdene gjennom en utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark.

I arbeidet med verneforslaget etter første oppstartsmelding og fram mot høringen, ble grensen justert i enkelte områder mot land og det ble gjort en forenkling og utretting enkelte steder i sjøen. Grensen ble justert til å følge strandkanten flere steder. Dette medførte et behov for en ny innspillsrunde til kommunen og grunneiere, hvor fristen ble satt til 20.05.18.

Forslaget ble sendt på høring 29.05.18 med høringsfrist 30.08.18.

Etter høringen hadde Fylkesmannen et nytt møte med Fiskeridirektoratet og fiskernes organisasjoner 19.10.18 for en gjennomgang av avgrensingen av verneforslaget for Rauerfjorden.

Fylkesmannen oversendte sin tilråding 04.07.19.

Møte mellom Forsvarsbygg og Miljødirektoratet ble avholdt 07.11.19.

I forkant av oversendelse av tilrådingen, har Miljødirektoratet også hatt kontakt med Fiskeridirektoratet.

Endringer underveis i prosessen

For å imøtekomme ønsker fra Fiskeridirektoratet region Sør og Østfold fiskerlag, har Fylkesmannen etter høring tilrådd at grensen for det foreslåtte marine verneområdet endres etter høring, slik at arealet blir ca. 30,8 km². Dette innebærer en arealreduksjon på ca. 6 km² sammenlignet med det opprinnelige forslaget som ble sendt på høring. Fylkesmannen tilrår ingen endringer i avgrensingen av Teineholmen naturreservat. Miljødirektoratet slutter seg til dette og foreslår i tillegg en mindre grensejustering (arealreduksjon) på bakgrunn av ønske fra en grunneier (AS Garntangen).

Miljødirektoratets vurdering er at denne justeringen har liten betydning for verneformål og -verdier. Nærmere arealberegning og kart vil bli ettersendt.

Fylkesmannen har etter høring foreslått at det tas inn et generelt unntak for vitenskapelige undersøkelser i forskriften for Rauerfjorden. Miljødirektoratet tilrår at det i stedet tas inn en spesifisert dispensasjonsbestemmelse for dette formålet. Miljødirektoratet tilrår videre at det generelle unntaket for "Militær operativ virksomhet ..." suppleres slik at eksisterende bruk av militært skyte- og øvingsfelt blir tillatt. Utover dette tilrår Miljødirektoratet noen mindre justeringer som ikke innebærer substansendringer sammenlignet med Fylkesmannens forslag til verneforskrifter for de to områdene.

Holdninger til vern av områdene

Det fleste høringsinstansene, Fredrikstad kommune inkludert, er positive til vern av områdene.

Forslaget om vern av Rauerfjorden og Teineholmen ble sendt på høring med to alternativer. Det ene alternativet er vern av Rauerfjorden og Teineholmen som hhv. marint verneområde og naturreservat. Det andre alternativet er at områdene vernes gjennom en utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark.

Noen høringsinstanser, blant andre Fredrikstad kommune, støtter alternativet med utvidelse av nasjonalparken, mens andre ønsker at områdene vernes som hhv. marint verneområde og naturreservat. Miljødirektoratet tilrår i likhet med Fylkesmannen det sistnevnte alternativet.

Forholdet til andre samfunnsinteresser

Gjennomføring av vern som foreslått, vurderes å få små konsekvenser for andre interesser.

Områdene har begrenset betydning for kommersielt fiske. Forslaget til verneforskrift for Rauerfjorden inneholder forbud mot fiske med aktive redskaper som slepes og berører bunnen, da slikt fiske kan skade sårbar bunnfauna. Verneforslaget vil likevel i liten grad berøre muligheten til å fortsette med tråling etter reker og sjøkreps, da avgrensingen i all hovedsak har utelatt områder hvor det tråles. Vern kan bidra til å bevare grunnlaget for fiskerinæringen i vernede og nærliggende områder på lang sikt, gjennom å bevare intakte leveområder for fisk, skalldyr og andre levende organismer.

Forslaget til verneforskrift for Rauerfjorden innebærer at eksisterende bruk av militært skyte- og øvingsfelt blir tillatt, Miljødirektoratet kan ikke se at vern vil medføre negative konsekvenser for Forsvarets interesser i området.

Miljødirektoratets vurdering er at verneforslagene har begrenset med negative konsekvenser for friluftsliv, rekreasjon og naturbasert reiseliv. Samtidig er det identifisert positive virkninger av

verneforslaget for disse interessegruppene. I sum vurderes verneforslagene å ha netto positive konsekvenser for friluftsliv og rekreasjon og tilhørende naturbasert reiseliv.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Fossum
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Vedlegg:

Miljødirektoratets tilråding med forslag til verneforskrift og kart med forslag til avgrensning, fylkesmannens tilråding og oppsummering av høringen og kopi av høringsuttalelser, kan lastes ned fra Miljødirektoratets nettsider.

Lenke: <http://www.miljodirektoratet.no/no/Tema/Verneomrader/Tilradninger-verneomrader/>

Ta eventuelt kontakt med Miljødirektoratet for å få tilsendt papirkopi av dokumentene.

Kopi til:

Fylkesmannen i Oslo og Viken

Viken fylkeskommune

Fredrikstad kommune

AS Garntangen, c/o Lars Egidius Helle, Tennisveien 10, 0777 Oslo

Fiskeridirektoratet

Kystverket

Oljedirektoratet

Norges vassdrags- og energidirektorat

Forsvarsbygg utleie Riksantikvaren